

Jesse Livermore

**HOGYAN
KERESKEDJÜNK
RÉSZVÉNYEKKEL**

Jesse Livermore

**HOGYAN
KERESKEDJÜNK
RÉSZVÉNYEKKEL**

**Klasszikus útmutató az időzítés,
a befektetési szabályok
és az érzelmi kontroll megértéséhez**

**Aktualizálta és kiegészítette:
Richard Smitten**

2020
T.bálint Könyvkiadó

Copyright©2001 by Richard Smitten. All rights reserved. Printed in the United States of America. Except as permitted under the United States Copyright Act of 1976, no part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Fordította: Juhász Gyula©

Lektorálás, szerkesztés: Lieberman Klára

Magyar kiadás©T.bálint Kiadó 2020
2045 Törökbálint, Dózsa György u. 32.
Felelős kiadó: Juhász Gyula

Tördelés, nyomdai előkészítés: Kaszás Attila

Nyomdai munkák: Gyomai Kner Nyomda Zrt., Gyomaendrőd

ISBN: 978-615-5698-04-0

ISSN: 2063-8027

Minden jog fenntartva. Recenziókban, kritikákban felhasznált, rövid idézetek kivételével a mű egyetlen részlete, fejezete semmilyen eljárással és médiumon keresztül nem publikálható a jogtulajdonos és a T.Bálint Kiadó előzetes, együttes, írásbeli engedélye nélkül.

www.tbkiado.hu

www.facebook.com/tbkiado

www.instagram.com/tbkiado

AJÁNLÁS

A könyvet édesanyámnak, Frankie Smittennek ajánlom.
Bátor, türelmes és nagylelkű asszony. Jó ember.
Ő szolgáltatta az utolsó hozzávalót, a szeretetet.

Richard Smitten

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönöm Patricia és Paul Livermore szíves segítségét és hozzájárulásukat a könyv megírásához. Köszönet illeti édesapámat, Louis Smittent szakértő segítségéért, és legjobb barátomat, Gordon Badgert, aki mindig bölcs tanácsot adott, minden témában.

Teresa Darty Alligoodot illeti a legerősebb köszönet, hiszen egyedül szerkesztette és ellenőrizte a könyv teljes kéziratát.

Óriási köszönet illeti Edward Dobsont, a Traders Press® vállalat elnökét Jesse Livermore-ba és az ő kereskedési rendszerébe vetett megingathatatlan hitéért. Mindketten valljuk, hogy Jesse Livermore igazi MESTER volt, aki ma is sokat taníthat nekünk a piacokról.

Mindenekelőtt pedig köszönöm Jesse Livermore-nak, hogy megírta az eredeti könyvet 1940-ben, mivel ma is pontosan olyan érvényes, mint akkor.

„A Wall Street soha nem változik. A tétetek, a részvények igen, de a Wall Street soha, mert az emberi természet sem változik soha.”

= Jesse Livermore

Köszönöm Jesse Livermore-nak a hagyatékát, kemény munkáját és intelligenciáját. És soha nem lankadó vágyát a tőzsde működésének teljes megértése iránt.

Richard Smitten

TARTALOMJEGYZÉK

AJÁNLÁS	5
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	7
BEVEZETŐ	10
LIVERMORE ÚJÉVI RITUÁLÉJA	12
1. fejezet A SPEKULÁCIÓ VILÁGA	15
2. fejezet MIKOR VISELKEDIK HELYESEN EGY RÉSZVÉNY?.....	25
3. fejezet FIGYELD A NAGYOKAT!	30
4. fejezet PÉNZ A KÉZBEN	34
5. fejezet A PIVOT PONT	39
6. fejezet AZ EGYMILLIÓ DOLLÁROS HIBA	46
7. fejezet HÁROMMILLIÓ DOLLÁROS PROFIT	52
8. fejezet IDŐZÍTÉS	
Időzítés ... Az iparági szektorok viselkedésének megértése ... Fentről lefelé kereskedés (TDT - Top Down Trading) ... Tandem kereskedés – testvér-részvények (TT - Tandem Trading, Sister Stocks) ... Fordulós Pivot pontok megértése ... Trendkövető Pivot pontok megértése ... Csúcsok ... Egynapos fordulóok ... Kitörés új csúcstról ... Kitörés konszolidált bázisról ... A részvények személyiséggel bírnak	59

9. fejezet **BEFEKTETÉSI SZABÁLYOK**

A befektetéskezelés 5 szabálya ... Kerüld el az olcsó részvényt! ...
Bennfentes tippek ... Profitcél-meghatározás ... Stop meghatározása
kereskedés előtt ... Az idő, mint kereskedési dimenzió ... Livermore
Piramis-metodikája91

10. fejezet **ÉRZELMI KONTROLL**

Hogyan kezdte Livermore a napját? ... Livermore speciális munkahelyi
szabályai ... Olvasni a sorok között (médiakezelés) ... Vessen a vesztes –
éljen a győztes! ... A terv ... Óvakodj a részvénytippeltől!111

11. fejezet **JESSE LIVERMORE KERESKEDÉSI TECHNIKÁJA AZ ÚJ ÉVEZREDBEN**141

12. fejezet **LIVERMORE TITKOS SZABÁLYAI A TŐZSDEI SIKEREKHEZ**

Összefoglalás ... A Livermore Piacelemző Módszer, ahogy 1940-ben
megjelent151

BEVEZETŐ

„Találkozás” a legendás Jesse Livermore-al

Ezt a klasszikus művet Jesse Livermore a maga sajátos stílusában írta, amit Richard Smitten aktualizált és látott el megjegyzésekkel.

Ebben a könyvben számos olyan titkos részletre derül fény Livermore kereskedési rendszerével kapcsolatban, ami korábban ismeretlen volt. Ezek az adalékok a Livermore családdal folytatott számos interjúból, Livermore feljegyzéseinek tanulmányozásából és Livermore fiával, Paullal (aki előtte soha nem beszélt apjáról) folytatott bensőséges beszélgetésekből származnak. Ezek a személyes részletek elengedhetetlenül szükségesek voltak Jesse Livermore, az ember és a kereskedő megismeréséhez.

Az emberiség újkori történetében mindössze néhány egyéniség emelkedett saját területén magasan a többiek fölé, például Albert Einstein, Henry Ford, Thomas Edison, Louis Pasteur, Madame Curie, a sportban Babe Ruth, Michael Jordan, Tiger Woods. Vajon miért van az, hogy igazán átütő felfedezéseket, eredményeket gyakorta inkább egyének érnek el csoportok helyett? Máig nem derült fény ennek a kérdésnek a pontos válaszára.

Jesse Livermore ilyen ember volt: területének kiemelkedő egyénisége. Miért nem ismerik őt mégis többen a tőzsde világán túl? Talán azért mert magányos, csendes és titokzatos ember volt. Megtanulta a hallgatás és a diszkréció hatalmát. Karrierje során többször kellett elkönyvelnie veszteségeket, amikor megnyílt, és feladta önként vállalt hallgatását. A fiainak bevallotta, hogy kizárólag akkor szenvedett érzékeny anyagi veszteséget, amikor másokra hallgatott.

Wall Street-szerte legendás volt titokzatossága és hallgatagsága, amivel csak egyre jobban tüzelte a médiát, hogy megpróbálja kicsikarni belőle valamilyen útmutatást a tevékenységére vonatkozóan. Ennek ellenére médiakedvenc volt. Gyakran visszautasította, hogy a piaci eseményeket elemezze, de a sajtó így is írt róla, még annak árán is, hogy a sztorikat pletykákból és szóbeszédéből tákolták össze.

Amikor a piacok volatilisrá (=váltakozékony, nem kiszámítható) váltak, mindenki Livermore véleményére volt kíváncsi. Élő legendának tekintették a Wall Streeten. Első akcióját 15 évesen 3,12 dollárral kezdte, és 30 éves kora előtt már milliomos volt. Ráértett az 1907-es nagy piaci összeomlásra, amikor is egy nap alatt 3 millió dollárt keresett. A krach idején J. P. Morgan, aki sok brókert finanszírozott, hogy megóvja őket a teljes csódtól, külön úton fordult könyörögve hozzá, hagyja abba a piac shortolását.

Teljes árupiaci szegmenseket uralt: a gyapot, a kukorica, a búza piacán gyakran minden egyes tőzsdei kereskedelmi tétel rajta futott keresztül az Egyesült Államokban.

Képes volt megérezni és kihasználni a piaci csúcsokat: az 1929-es válság kezdetén short pozíciókat vett fel, és 100 millió dollár profitot kasszírozott. Ugyanakkor nagyon keményen megdolgozott a szerencséjéért: 14 évesen ceruzával írt noteszában több ezer kereskedés adatát rögzítette. Trendeket és kapcsolódásokat fedezett fel, és sokszor tesztelte mások és a saját elképzelését.

Könyvéről így beszélt fiának: „Ha olvasol a hibáimról és következetlenségeimről, akkor elkerülheted azokat a csapdákat, amikbe bármelyik kereskedő és spekuláns beleeshet. Tanulj a hibáimból és a győzelmemből, s meglátod, működni fog.”

A könyvében megjelenő, egymást ismétlő szám- és ábraformátumokat Livermore az emberi természet sajátosságáival magyarázza:

„Az idők során az emberek a piaci történésekre mindig ugyanúgy reagáltak és cselekedtek. Ennek alapja a kapzsiság, a félelem, a képmutatás és a remény, így ezek kombinációja mindig ugyanazokat a számokat és formákat eredményezi.”

Richard Smitten

LIVERMORE ÚJÉVI RITUÁLÉJA

– Jó napot, Mr. Livermore.

– Magának is, Alfred.

A 1923-as év szilveszterét megelőző pénteken, késő délután Livermore besétált a Chase Manhattan bankba. Alfred Pierce, a fiókvezető melegen üdvözölte. Livermore a bank egyik legjobb ügyfele volt, aki legalább kétmillió dollárt tartott itt tartalékban, hogy megjátszhassa a maga speciális „piaci szituációit”, ami lehetett akár felvásárlási támadásban való részvétel, árupiaci pool tagság vagy nagy volumenű részvényvásárlás.

– Mindent előkészítettünk, J. L.! – mondta Alfred.

Livermore az órájára nézett, negyed hat felé járt, és a bank már zárva volt. Ő már az alkalmazottaknak fenntartott bejáraton érkezett.

– Igen, J. L., a banki értéktár most is fél hatkor zár, ahogy mindig.

A tágas előtéren komótosan átsétálva beléptek azon az ajtón, ami elválasztotta a banki ügyintézőket az ügyféltértől. Megérkeztek a hivatali részlegre.

– És hétfő reggel? – kérdezte Livermore.

– Hétfőn pontban nyolckor nyitja a zárat az időzítő, ahogy mindig.

– Rendben, csak biztos akartam lenni – tette hozzá Livermore.

– Értem, J. L., akkor tényleg nincs itt senki.

– Látja, Alfred, ebben biztos vagyok – mondta Livermore. Volt nála egy bőr aktatáska.

Alfréd meglátta, és rámutatott.

– Megkérdezhetem, mi van benne?

– Persze. Az 1923-as évben folytatott kereskedéseim minden adata. Minden kereskedési ügyletemet átnézem, elemzem a feljegyzéseimet és az adatokat. Részletesen feljegyzek minden információt az ügyleteimről, így később is mindig megtalálom a magyarázatot, miért vásároltam, miért shortoltam vagy épp miért zártam le egy pozíciót.”

– Szóval nem nyer minden alkalommal – mondta Alfred kissé tudálékosan.

– Maga is tudja, mennyi ostoba pletyka kering rólam, és maga is pontosan tudja, hogy mivel én is csak ember vagyok, igenis veszíthetek. A lényeg: ha egy szituáció ellened fordul, nagyon gyorsan szabadulj ki a pozícióból. Gyakran vesztek én is, és pontosan azért szeretném elemezni a szituációkat, hogy rájöjjenek az okára.

Megérkeztek az értéktár bejáratához. Hatalmas helyiség volt, amit egy óriási páncélajtó zárt el. Két fegyveres őr állt az ajtó két oldalán.

Bólintottak az érkező Alfred és Jesse Livermore felé. Tudták, mi következik.

A két férfi átlépte a küszöböt, és bejutott a tágas belső térbe. Óriási mennyiségű készpénzt tároltak itt, különböző méretű faladákban. A címletek többsége százdolláros volt, de volt ott láda tele húszasokkal és ötvenesekkel is. A készpénzes ládák közepén volt egy asztal, egy szék, egy könnyű ágy és egy kényelmes fotel. Az asztalon egy speciális lámpa állt, egy másik a fotel felett.

Livermore a pénzzel teli ládákhöz sétált, és olvasni kezdte a rájuk rögzített cédulákat.

– J. L., majdnem ötven millió van most itt. A pontos összeg az asztalon lévő papíron van. Az utolsó adag ma délután érkezett E. F. Huttontól.

Livermore lezárta majdnem minden egyes részvény- és árupiaci pozícióját, ahogy tette ezt minden új év kezdete előtt. Körbenézett a pénzen.

– Én beérném az ügyleti jutalékkal is, J. L. – mondta Alfred.

– Ez nem az egész. Néhány esetben a piac nem lett volna elég erős fogadni a megbízásokat, így azokat majd a következő hetekben intézzük, néhány kivételtől eltekintve. Az a pénz is ide kerül megőrzésre.

– Mikor tér vissza ismét a kereskedéshez?

– Valószínűleg februárban, már Palm Beach-ről.

A mennyezeten lévő piros lámpa villogni kezdett, és megszólalt a kezdő hangerőn 20 másodpercenkénti riasztásra állított csengő. Alfred az órájára pillantott.

Öt perc múlva zár az értéktár, J. L. ... Az étel itt van – lépett a sarokban álló jégszekrényhez Alfred.

– Itt van minden, amit az irodavezetője, Harry Dache megrendelt önnek. Ő maga hozott át mindent egy órával ezelőtt, a jeget meg délben szállították. Kenyér, felvágott, zöldségek, víz, tej, gyümölcslevek és néhány

szükséges hozzávaló az old fashioned (*a világ legrégebbi alapkoktélja – a ford.*) elkészítéséhez – mondta Alfred a jégszekrényre mutatva.

– Köszönöm, az old fashioned jól jön majd, azt hiszem.

– Akkor rendben is lennénk, J. L. Én most megyek, mert klausztofóbiás vagyok, és megrettent ez a rengeteg pénz.

Livermore elkísérte a fiókvezetőt az ajtóig. Kezet fogtak.

– J. L., ha bárki tudomást szerezne erről, biztosan azt gondolná, hogy Ön felettebb különös figura.

– A különös igazán kedves megfogalmazás, Alfred – felelte Livermore mosolyogva, miközben a két ór rácsukta a hatalmas páncélajtót. Livermore megvárta, amíg rázárják. Az asztali lámpa fényében a fotel most ijesztő benyomást keltett. Livermore-ban felötlött, hogy valószínűleg még senki nem látta ezeket a tárgyakat így, belülről akkor, amikor az ajtó bezáródik, és talán senki nem jelentkezne önként, hogy rázárják az értéktárat egy éjszakára. Megfordult, és odasétált az asztalhoz, amit kishíján ötvenmillió dollárnyi készpénz vett körül. A következő két napban és három éjszakán ez lesz az otthona. A tágas értéktárban, teljes magányban lesz alkalma részletesen elmélyülni és tanulmányozni az elmúlt üzleti évet, minden szempontból, ahogy tette ezt immár minden évben, mióta gazdag lett.

Amikor eljön a távozás ideje, hétfő reggel majd beletúrhat a húszasokkal és ötvenesekkel teli ládába, teletömheti velük az összes zsebét, és a következő két hétben elköltheti az egészet.

Az ő önkéntes rabsága persze nem hasonlítható a klasszikus fősvényfigura bezártságához, aki egyfolytában a pénzén ülve szakadatlanul csak számolja azt. Nem, mivel Livermore egész évben a pénzzel kapcsolatos tevékenységét erről szóló papírokon végezte. Viszont arra kezdett rájönni, hogy nem látván soha a pénzt a maga fizikai valójában, lassan, észrevétlenül szem elől téveszti a készpénz és a vele járó hatalom jelentőségét és valóságát.

Az év vége felé már hiányzott neki a készpénz. Szüksége volt az érintésére, ezáltal újra tapinthatóan érzékelhette a pénz kínálta lehetőségeket. Így képessé vált újraértékelni a lezárt részvény- és árupiaci pozícióit. Vajon újra és újra így cselekedne, vagy van jobb választás is?

Amikor hétfőn kisért az ajtón, megkezdte szokásos bevásárló körútját, ami általában egy hétig tartott.